

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

અમદાવાદ ખાતે ગુજરાતની ઉચ્ચ અદાલતમાં

વિશેષ નાગરિક અરજી નં.૧૯૧૧૪/૨૦૧૬

મંજૂરી અને હસ્તાક્ષર અર્થે :

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ સુશ્રી હર્ષા દેવાણી

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એ. એસ. સુપેહિયા

=====

૧.	શું સ્થાનિક અખબારોના પત્રકારોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપવામાં આવી શકે છે?	
૨.	પત્રકારને સોંપવામાં આવે કે નહીં?	

૩.	શું તેમના સ્વામી ચુકાદાની વાજબી નકલ જોવા માંગે છે?	
૪.	શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણના અર્થઘટન અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈપણ આદેશ અંગે કાયદાના નોંધપાત્ર પ્રશ્નનો સમાવેશ થાય છે?	

=====

ભીખાભાઈ કલાભાઈ ગોહિલ અરજદાર (ઓ)

વિરુદ્ધ

ગુજરાત રાજ્ય ચૂંટણી આયોગ અને ૨ સામાવાળા(ઓ)

=====

ઉપસ્થિત રહ્યા :

શ્રી કે. પી. ચમ્પાનેરી, અરજદારના વકીલ

શ્રી ધવન જયસ્વાલ, એએસએસટી. સામાવાળા(ઓ) (ઓ) નંબર ૨-૩ માટે
સરકારની વિનંતી

એમ. એસ. રૂપલ આર. પટેલ, સામાવાળા(ઓ) (ઓ) નંબર ૧ માટે વકીલ

=====

કોરમ:માનનીય ન્યાયમૂર્તિ સુશ્રી હર્ષા દેવાણી

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એ. એસ. સુપેહ્યા

તારીખ:૨૪/૧૧/૨૦૧૬

મૌખિક ચુકાદો

(દ્વારા :માનનીય ન્યાયમૂર્તિ સુશ્રી હર્ષા દેવાણી)

૧. નિયમ.સુશ્રી રૂપલ પટેલ, વિદ્વાન વકીલ સામાવાળા નંબર ૧ વતી નિયમની નોટિસની સેવા માફ કરે છે અને શ્રી ધવન જયસ્વાલ, વિદ્વાન સહાયક સરકારી પ્લીડર, પ્રતિવાદી નંબર ૨ અને ૩ વતી નિયમની નોટિસની સેવા માફ કરે છે.વર્તમાન કેસમાં સામેલ વિવાદને ધ્યાનમાં રાખીને, સંબંધિત પક્ષોના વિદ્વાન વકીલની સંમતિથી, આ બાબતને અંતિમ સુનાવણી માટે લેવામાં આવી હતી.

૨. ભારતના બંધારણની કલમ ૨૨૬ હેઠળ આ અરજી દ્વારા, અરજદારે ગુજરાત પંચાયત અધિનિયમ, ૧૯૯૩ (ત્યારબાદ "અધિનિયમ" તરીકે ઓળખવામાં આવે છે) ની કલમ ૧૭ થી ૨૩ ની જોગવાઈઓ અનુસાર, ગોહિલ ની ખાન ગામના વોર્ડ નંબર ૭ ના મતદારોની ચાદી તૈયાર કરવા માટે પ્રતિવાદીઓને નિર્દેશ આપવાની માંગ કરી છે.અરજદારે નિર્દિષ્ટ સત્તામંડળ અને મામલાતદાર, કોડીનાર દ્વારા પસાર કરાયેલા ૦૭.૧૧.૨૦૧૬ ના આદેશને પણ પડકાર્યો છે, જેમાં તેમણે ગામ ગોહિલ ની ખાનના વોર્ડ નંબર ૭ માટે મતદારોની ચાદીમાં ૩૮૬ મતદારોને સામેલ કરવાનો આદેશ આપ્યો છે.

૩. ટૂંકમાં જણાવેલી હકીકતો એ છે કે અરજદાર ગોહિલ ની ખાનનો રહેવાસી છે અને તે ઉપરોક્ત ગામનો નોંધાયેલો મતદાર છે.ગામ ગોહિલ ની ખાન ગુજરાત વિધાનસભાના હેતુ માટે વર્ષ ૨૦૧૬ માટે તૈયાર કરવામાં આવેલી મતદારોની યાદીમાં મતવિસ્તાર નં.૯૨-Kodinar ના કોડિનાર તાલુકામાં આવેલું છે.અરજદારનો કેસ છે કે ગોહિલ ની ખાન ગામમાં બ્લોક નં.૭૪/૨૨૯ અને બ્લોક નં.૭૫/૨૨૯ નો સમાવેશ થાય છે અને ૨૦૧૧ની વસ્તી ગણતરી અનુસાર ગામની કુલ વસ્તી ૧૯૪૬ છે.ગ્રામ પંચાયતનો કાર્યકાળ પૂર્ણ થવાના આરે છે તે હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને ચૂંટણી થવાની છે અને તેથી મતદારોની યાદી તૈયાર કરવાની પ્રક્રિયા શરૂ કરવામાં આવી છે અને પૂર્ણ પણ થઈ ગઈ છે.મતદારોની યાદી તૈયાર કરવાના હેતુસર, ૧૪.૦૯.૨૦૧૬ પર એક કાર્યક્રમ પ્રકાશિત કરવામાં આવ્યો હતો અને ઉપરોક્ત કાર્યક્રમ મુજબ, ગ્રામ પંચાયતના મતદારોની વોર્ડ મુજબની યાદી, ૦૧.૦૧.૨૦૧૬ પરની સ્થિતિને ધ્યાનમાં રાખીને, ૧૯.૦૯.૨૦૧૬ પર અથવા તે પહેલાં તૈયાર કરવાની હતી અને મતદારોની કામચલાઉ યાદી ૨૧.૦૯.૨૦૧૬ પર પ્રકાશિત કરવાની હતી.તદનુસાર, ગોહિલ ની ખાન ગામ માટે મતદારોની કામચલાઉ યાદી તૈયાર કરવામાં આવી હતી અને તે માટે રોજગાર તૈયાર કરવામાં આવ્યો હતો.

૪. સમાવેશ અથવા બિન-સમાવેશ સામેના વાંધાઓ નિર્ધારિત તારીખ પહેલાં લેખિતમાં રજૂ કરવાના હતા, એટલે કે કાયદાની કલમ ૨૦ ની પેટા-કલમો (૩)

અને (૪) ની જોગવાઈઓના સંદર્ભમાં. પ્રાપ્ત થયેલા આવા વાંધાઓ અધિનિયમની કલમ ૨૦ની પેટા-કલમ (૫) ની જોગવાઈઓ હેઠળ નિર્ધારિત રીતે ૦૬.૧૦.૨૦૧૬ દ્વારા નક્કી કરવાના હતા. અરજદારનો કેસ છે કે વાંધાઓને ધ્યાનમાં લીધા પછી, ૧૫.૧૦.૨૦૧૬ પર, પ્રકાશનનો રોજગારમ તૈયાર કર્યા પછી કાયદાની કલમ ૨૦ ની પેટા-કલમ (૭) ની જોગવાઈઓના સંદર્ભમાં મતદારોની અંતિમ સૂચિ તૈયાર કરવામાં આવી હતી.વર્તમાન અરજીમાં એવી ફરિયાદ કરવામાં આવી છે કે મતદારોની અંતિમ યાદી ૨૦.૧૦.૨૦૧૬ પર પ્રકાશિત થયા પછી અશ્વિનભાઈ લક્ષ્મણભાઈ પરમારે પ્રથમ સામાવાળાને અરજી કરીને કેટલાક વાંધા ઉઠાવ્યા હતા અને ગામ ગોહિલ ની ખાનના મતદારોની અંતિમ યાદીમાં ૧૬૧ મતદારોને સામેલ કરવા માટે પ્રાર્થના કરી હતી.કોડીનાર નગરપાલિકાના મતદારો ૧૬૧ વ્યક્તિઓને ગોહિલ ની ખાન ગામની યાદીમાં સામેલ કરવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો હોવાથી, અરજદારે વિવિધ વાંધાઓ ઉઠાવીને ૨૪.૧૦.૨૦૧૬ તારીખની અરજી દાખલ કરી હતી.ત્યારબાદ અરજદારે ૨૦૧૬ની સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં.૧૮૩૭૮ તરીકે આ અદાલત સમક્ષ રિટ પિટિશન દાખલ કરી હતી, જેમાં વિનંતી કરવામાં આવી હતી કે અહીંના પ્રથમ સામાવાળાને મતદાર યાદીમાં ફેરફાર કરવા અને/અથવા તેમાં સુધારો કરવા પર પ્રતિબંધ મૂકવામાં આવે.આ અરજીનો નિકાલ ૨૭.૧૦.૨૦૧૬ તારીખના આદેશ દ્વારા કરવામાં આવ્યો હતો, જેમાં પ્રથમ સામાવાળાને મતદાર યાદી તૈયાર કરવાની જોગવાઈઓને ધ્યાનમાં રાખીને કાયદા અનુસાર

૨૪.૧૦.૨૦૧૬ તારીખના પ્રતિનિધિત્વનો નિર્ણય લેવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો હતો.ત્યારબાદ, ૦૭.૧૧.૨૦૧૬ ના વિવાદિત આદેશ દ્વારા, ગામ ગોહિલ ની ખાનના વોર્ડ નંબર ૭ની મતદાર યાદીમાં ૩૮૬ વ્યક્તિઓનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે.અસંતુષ્ટ હોવાને કારણે, અરજદારે અહીં ઉપર નોંધાયેલી રાહત મેળવવા માટે હાલની અરજી દાખલ કરી છે.

૫. અરજદારના વિદ્વાન વકીલ શ્રી કે. પી. ચંપાનેરીએ આક્ષેપ કર્યો હતો કે તે કાયદાની કલમ ૨૦ની જોગવાઈઓ તેમજ ગુજરાત પંચાયત ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૯૪ (ત્યારબાદ "ચૂંટણી નિયમો" તરીકે ઓળખવામાં આવે છે) ની જોગવાઈઓની વિરુદ્ધ છે.એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે આ અદાલતે, તારીખ ૨૭.૧૦.૨૦૧૬ ના આદેશ દ્વારા, અરજદારની રજૂઆત નક્કી કરવા માટે પ્રથમ સામાવાળાને સ્પષ્ટ રીતે નિર્દેશ આપ્યો હોવા છતાં, આવી રજૂઆતને વિવાદિત આદેશમાં સંદર્ભ મળતો નથી.આ કાયદાની કલમ ૨૦માં સમાવિષ્ટ વૈધાનિક યોજના તેમજ ચૂંટણી નિયમોના નિયમો ઉમેથી ઉસીની જોગવાઈઓ તરફ કોર્ટનું ધ્યાન દોરવામાં આવ્યું હતું, જેથી મતદાર યાદીમાં ૩૮૬ નામોનો સમાવેશ કરવો એ કાયદાની જોગવાઈઓનું ઉલ્લંઘન છે.એવી પણ દલીલ કરવામાં આવી હતી કે એકવાર મતદારોની અંતિમ યાદી તૈયાર થઈ જાય, પછી સામાવાળા સત્તાવાળાઓ પાસે કોઈ પણ નામ સામેલ કરવાની અથવા કાઢી નાખવાની સત્તા નથી.

૬. સામાવાળા નંબર ૧ માટે વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી રૂપલ પટેલએ કાયદાની કલમ ૨૦ની પેટા-કલમ (૬) તરફ કોર્ટનું ધ્યાન આકર્ષિત કર્યું હતું, જેમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે તે એવી જોગવાઈ કરે છે કે પેટા-કલમ (૩) હેઠળ ચૂંટણી વિભાગ માટે મતદારોની યાદીમાં કોઈ સુધારો, કાઢી નાખવા અથવા કોઈ એન્ટ્રીનો ઉમેરો કરવામાં આવશે નહીં અને પેટા-કલમ (૫) હેઠળ તે યાદીમાં નામ સામેલ કરવા માટે કોઈ નિર્દેશ આપવામાં આવશે નહીં, જે રાજ્ય ચૂંટણી પંચ, સામાન્ય અથવા વિશેષ આદેશ દ્વારા, તે વતી સૂચિત કરે તે તારીખ અને કાયદામાં કોઈ પણ સંબંધિત ચૂંટણી પૂર્ણ થવાની તારીખ વચ્ચે આપવામાં આવશે. ચૂંટણી વિભાગ.એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે રાજ્ય ચૂંટણી પંચ દ્વારા સૂચિત સમયગાળા દરમિયાન જ મતદારોની યાદીમાં કોઈ ફેરફાર કરી શકાતો નથી અને તેથી, એકવાર મતદારોની અંતિમ યાદી તૈયાર થઈ જાય પછી આગળ કોઈ સુધારો કરી શકાતો નથી તેવી દલીલ સ્વીકારપાત્ર નથી.જ્યાં સુધી ગોહિલ ની ખાન ગામના વોર્ડ નંબર ૭માં ૩૮૬ મતદારોના સમાવેશની વાત છે, ત્યાં સુધી એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે આ વ્યક્તિઓ ઓ. જી. વિસ્તાર અને વાડી વિસ્તારમાં રહે છે, જે ગોહિલ ની ખાન ગ્રામ પંચાયત હેઠળ આવે છે અને તેઓ ન તો નગરપાલિકાની મતદાર યાદીમાં કે ન તો ગોહિલ ની ખાન ગ્રામ પંચાયતમાં સામેલ છે, જેનાથી તેમના માટે ભારે પૂર્વગ્રહ પેદા થાય છે.એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે આ નવા ઉમેરાયેલા પક્ષો બ્લોક નં.૯૬/૨૨૯, નં.૯૭/૨૨૯ અને નં.૧૦૦/૨૨૯ માં રહે છે અને તાલુકા/જિલ્લા પંચાયત માટે

મતદારોની યાદી સાથે સમાધાન કર્યા પછી, તેમના નામ વોર્ડ નંબર ૭ માટે મતદાર યાદીમાં સામેલ કરવામાં આવ્યા છે.એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે, પ્રતિવાદીઓ દ્વારા લેવામાં આવેલી કાર્યવાહી કાયદાની જોગવાઈઓ સાથે સુસંગત છે અને તેથી આ અદાલત દ્વારા દખલગીરી માટે કોઈ વોરંટ નથી.

૭. આ અરજીમાં પડકાર એ ૦૭.૧૧.૨૦૧૬ તારીખનો આદેશ છે, જેમાં નિર્દિષ્ટ સત્તામંડળ અને મામલાતદાર, કોડિનાર દ્વારા ગોહિલ ની ખાન ગામના વોર્ડ નંબર ૭ના મતદારોની યાદીમાં ૩૮૬ મતદારોનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે.

૮. કેસની યોગ્યતાઓ તરફ ધ્યાન આપતા પહેલા, સંબંધિત વૈધાનિક જોગવાઈઓનો સંદર્ભ આપી શકાય છે.કાયદાની કલમ ૨૦ મતદારોની યાદી માટે જોગવાઈ કરે છે અને તેની પેટા-કલમ (૧) એ જોગવાઈ કરે છે કે સંબંધિત ચૂંટણી વિભાગમાં સમાવિષ્ટ વિધાનસભાના મતવિસ્તારના એવા ભાગ માટે ગુજરાત વિધાનસભાની મતદાર યાદી, પેટા-કલમ (૩) હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈપણ સુધારા, કાઢી નાખવા અથવા ઉમેરાને આધિન રહેશે અથવા પેટા-કલમ (૫) હેઠળ કોઈ પણ નામનો સમાવેશ તે ચૂંટણી વિભાગ માટે મતદારોની યાદી હશે."ચૂંટણી વિભાગ" શું છે તે અંગે કાયદાની કલમ ૧૬ હેઠળ જોગવાઈ કરવામાં આવી છે, જેનું શીર્ષક "ચૂંટણી વિભાગો" છે.કલમ ૧૬ ની પેટા-કલમ (૧), જે વર્તમાન હેતુ માટે સુસંગત છે, તે નીચે મુજબ વાંચે છે:

“૧૬. ચૂંટણી વિભાગો.- (૧) ગ્રામ પંચાયતના સભ્યોની ચૂંટણીના હેતુસર, રાજ્ય ચૂંટણી પંચ દ્વારા ગામને કલમ ૯ની પેટા-કલમ (૪) માં તે ગામની ગ્રામ પંચાયતના સંબંધમાં નિર્દિષ્ટ સભ્યોની કુલ સંખ્યા જેટલા એક સભ્યના વોર્ડમાં વહેંચવામાં આવશે, અને એવી રીતે કે જ્યાં સુધી વ્યવહારુ હોય ત્યાં સુધી તમામ વોર્ડની વસ્તી સમાન હોય; અને આવા દરેક વોર્ડમાંથી એક સભ્ય ચૂંટવામાં આવશે.

૯. અધિનિયમની કલમ ૧૬ની પેટા-કલમ (૪) એવી જોગવાઈ કરે છે કે કલમ ૧૩ હેઠળ પંચાયતનો સમયગાળો સમાપ્ત થયાની તારીખના બે મહિના કરતાં વધુ સમય પહેલાં અને કલમ ૧૩ હેઠળ તેનો સમયગાળો સમાપ્ત થાય તે સિવાય અધિનિયમની જોગવાઈઓ હેઠળ રચવામાં અથવા પુનર્ગઠન કરવામાં આવતી પંચાયતના કિસ્સામાં, તેની રચના કરવામાં આવે તે પહેલાં અથવા, કેસ હોય તે રીતે, પુનર્ગઠન કરવામાં આવે તે પહેલાં કોઈપણ સમયે, તે રાજ્ય ચૂંટણી પંચ માટે કાયદેસર રહેશે.

[(ક) ગ્રામ પંચાયતના સંબંધમાં સામાન્ય ચૂંટણીના હેતુસર, લેખિતમાં નોંધવાના કારણો માટે, સંબંધિત ગામના કોઈપણ વોર્ડની મર્યાદામાં ફેરફાર કરવો.

[(ખ) તાલુકા અથવા જિલ્લા પંચાયતના સંબંધમાં સામાન્ય ચૂંટણીના હેતુસર સંબંધિત તાલુકા અથવા જિલ્લાના કોઈ પ્રાદેશિક મતવિસ્તારની મર્યાદાઓમાં લેખિતમાં નોંધાવવાના કારણોસર ફેરફાર કરવો.

૧૦. કાયદાની કલમ ૧૬ની પેટા-કલમ (૫) ની જોગવાઈઓના આધારે પેટા-કલમ (૧) હેઠળ રચાયેલ દરેક વોર્ડ પેટા-કલમ (૪) હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈપણ ફેરફારને આધિન ચૂંટણી વિભાગ રહેશે.તેથી, દરેક વોર્ડ એક ચૂંટણી વિભાગ છે અને ગુજરાત વિધાનસભાની મતદાર યાદીના આધારે દરેક ચૂંટણી વિભાગ માટે મતદારોની યાદી તૈયાર કરવી જરૂરી છે, જે તે ચૂંટણી વિભાગ માટે મતદારોની યાદીમાં સામેલ છે.કાયદાની કલમ ૧૭ "દરેક ચૂંટણી વિભાગ માટે મતદારોની યાદી" શીર્ષક ધરાવે છે અને જણાવે છે કે દરેક ચૂંટણી વિભાગ માટે મતદારોની યાદી હોવી જોઈએ જે રાજ્ય ચૂંટણી પંચની દેખરેખ, નિર્દેશ અને નિયંત્રણ હેઠળ કલમ ૧૮ થી ૨૨ ની જોગવાઈઓ અનુસાર તૈયાર કરવામાં આવશે અને જાળવવામાં આવશે.તેથી, મતદારોની યાદી ગુજરાત વિધાનસભાની યાદી અનુસાર ચૂંટણી વિભાજન માટે તૈયાર કરવામાં આવે છે, જે કાયદાની કલમ ૨૦ની પેટા-કલમ (૧) હેઠળ નિર્ધારિત ફેરફારોને આધિન છે. અધિનિયમની કલમ ૨૦ની પેટા-કલમ (૩) ની જોગવાઈઓના આધારે, નિર્દિષ્ટ અધિકારી, આ વતી તેમને કરવામાં આવેલી અરજી પર અથવા તેમના પોતાના પ્રસ્તાવ પર,

ચાદીમાં સુધારો કરી શકે છે જો તે સંતુષ્ટ હોય કે સૂચિમાં કોઈ ભૂલને કારણે ગુજરાત વિધાનસભાની મતદાર ચાદીના સંબંધિત ભાગ સાથે સૂચિ અલગ છે અને તેને ઉપરોક્ત મતદાર સૂચિને અનુરૂપ લાવી શકે છે અને તે હેતુ માટે, તે સૂચિમાં કોઈપણ એન્ટ્રીમાં સુધારો, કાઢી અથવા ઉમેરી શકે છે.

૧૧. ઉપરોક્ત જોગવાઈઓના સંયુક્ત વાંચન પર, જે બહાર આવે છે તે એ છે કે ગુજરાત વિધાનસભાની મતદાર ચાદીના આધારે દરેક ચૂંટણી વિભાગ માટે મતદારોની ચાદી તૈયાર કરવી પડશે. જો સૂચિમાં કોઈ ભૂલના કારણે આવી સૂચિ ગુજરાત વિધાનસભાની મતદાર ચાદીના સંબંધિત ભાગ સાથે ભિન્ન હોય, તો નિર્દિષ્ટ અધિકારીને તે સૂચિમાં કોઈપણ પ્રવેશને સુધારવા, કાઢી નાખવા અથવા ઉમેરવાની સત્તા આપવામાં આવે છે જેથી તેને ગુજરાત વિધાનસભાની મતદાર સૂચિને અનુરૂપ બનાવી શકાય.

૧૨. કાયદાની કલમ ૨૦ની પેટા-કલમ (૬) ની જોગવાઈઓને ધ્યાનમાં રાખીને, મતદારોની ચાદીમાં આવા સુધારા, કાઢી નાખવા અથવા કોઈપણ એન્ટ્રીનો ઉમેરો રાજ્ય ચૂંટણી પંચ, સામાન્ય અથવા વિશેષ આદેશ દ્વારા, આ માટે સૂચિત કરે તે તારીખ અને ચૂંટણી વિભાગમાં કોઈપણ સંબંધિત ચૂંટણી પૂર્ણ થવાની તારીખ વચ્ચેના સમયગાળા દરમિયાન કરી શકાતો નથી.

૧૩. વર્તમાન કેસમાં અરજીમાં ફરિયાદ કરવામાં આવી છે કે ગોહિલ ની ખાન ગામ આઠ વોડનું બનેલું છે.વસ્તી ગણતરી મુજબ, વસ્તી બ્લોક મુજબ ગણવામાં આવે છે, ગોહિલ ની ખાન ગ્રામ પંચાયતમાં બે બ્લોકનો સમાવેશ થાય છે, એટલે કે., બ્લોક નં.૭૪/૨૨૯ અને નં.૭૫/૨૨૯ અને ૨૦૧૧ની છેલ્લી અગાઉની વસ્તી ગણતરી અનુસાર, ગામની કુલ વસ્તી ૧૯૪૬ હતી.તદનુસાર, કાયદાની કલમ ૧૬ની પેટા-કલમ (૧) ની દ્રષ્ટિએ, ગામને આઠ સિંગલ મેમ્બર વોર્ડમાં વહેંચવામાં આવ્યું છે.કાયદાની કલમ ૧૬ની પેટા-કલમ (૧) ને ધ્યાનમાં રાખીને, વોર્ડની રચના એવી રીતે કરવી જરૂરી છે કે જ્યાં સુધી વ્યવહારુ હોય ત્યાં સુધી તમામ વોર્ડની વસ્તી સમાન હોય અને દરેક વોર્ડમાંથી એક સભ્ય ચૂંટાય.તદનુસાર, નિવેદન નંબર ૩, અરજીના પરિશિષ્ટ "એન" અનુસાર, લગભગ સમાન વસ્તી ધરાવતા આઠ વોર્ડની રચના કરવામાં આવી હતી અને દરેક વોર્ડની મર્યાદા પણ નક્કી કરવામાં આવી હતી.

૧૪. ત્યારબાદ, રાજ્ય ચૂંટણી પંચને એક રજૂઆત કરવામાં આવી હતી જેમાં ફરિયાદ કરવામાં આવી હતી કે તેમાં નામ અપાયેલ વ્યક્તિઓ વર્ષોથી ગોહિલ ની ખાન ગ્રામ પંચાયત હેઠળ આવતા ઓ. જી. વિસ્તાર અને વાડી વિસ્તારના મતદારો છે, અને તેઓ કાયદેસર રીતે ગોહિલ ની ખાન ગ્રામ પંચાયતના મતદાર હોવા છતાં, તેમને મતદારોની સૂચિમાંથી બાકાત રાખવામાં આવ્યા છે.

૧૫. શરૂઆતમાં, એ નોંધવું જોઈએ કે જ્યાં સુધી મતદારોની યાદી તૈયાર કરવાની વાત છે ત્યાં સુધી ગામના સરપંચની કોઈ ભૂમિકા નથી કારણ કે સમગ્ર કવાયત કાયદાની કલમ ૧૭ હેઠળ ફરજિયાત રાજ્ય ચૂંટણી પંચની દેખરેખ, નિર્દેશ અને નિયંત્રણ હેઠળ હાથ ધરવામાં આવે છે અને તેથી, સરપંચના દુર્ભાવનાપૂર્ણ ઇરાદાના આરોપની કોઈ સુસંગતતા નથી.

૧૬. શ્રી અશ્વિનભાઈ લક્ષ્મણભાઈ પરમાર દ્વારા કરવામાં આવેલી અરજીને અનુસરીને, તારીખના ૦૭.૧૧.૨૦૧૬ ના વિવાદિત આદેશ પરથી જોઈ શકાય છે તેમ, નિર્દિષ્ટ સત્તામંડળે ઉપરોક્ત આદેશ પસાર કર્યો છે કે અરજદારની રજૂઆત અનુસાર, ૯૨-કોડીનાર વિધાનસભા, બ્લોક નં.૯૬,૯૭ અને ૧૦૦ ના મતદારો, જેઓ હાલમાં ગોહિલ ની ખાનની મર્યાદામાં રહે છે, તે બધાને મતદારોની યાદીમાં સામેલ કરવા જરૂરી હતા, જો કે, વોર્ડની અંતિમ મતદાર યાદીમાં તમામ મતદારોનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો નથી, તેમજ G ની મર્યાદામાં રહેતા મતદારોનો પણ સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે. ૨૦૧૫માં તાલુકા/જિલ્લા પંચાયતના મતદારોની યાદીમાં નિહાલ ની ખાનનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો હતો અને તેમણે તેમના મતાધિકારનો ઉપયોગ કર્યો હતો.તેમ છતાં એક રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે જિલ્લા પંચાયતની ચૂંટણી દરમિયાન મતદાન કરનારા તમામ ૧ થી ૧૨૫ મતદારોને સામેલ કરવા જોઈએ.ઉપરોક્ત રજૂઆતોના સંદર્ભમાં, નિર્દિષ્ટ સત્તામંડળે તલાટી-કમ-મંત્રી, ગોહિલ ની ખાન

પાસેથી તમામ વિગતો મંગાવ્યા પછી અને તાલુકા/જિલ્લા માટે મતદારોની યાદી સાથે સમાધાન કર્યા પછી જાણવા મળ્યું છે કે વાસ્તવમાં ૭૫૩ વ્યક્તિઓ કે જેઓ ૯૨-કોડીનાર વિધાનસભા, બ્લોક નં.૯૬,૯૭ અને ૧૦૦ ના મતદારો હતા, જેઓ હાલમાં ગોહિલ ની ખાનની હદમાં રહે છે અને જેમણે તાલુકા/જિલ્લા પંચાયતોની અગાઉની ચૂંટણીઓમાં મતદાન કર્યું હતું, તેમને વોર્ડ નંબર ૭ માં સામેલ કરવામાં આવ્યા છે.જોકે, હકીકતમાં, તમામ ૧૧૩૯ મતદારોને વોર્ડ નંબર ૭માં સામેલ કરવા જોઈતા હતા.તદનુસાર, તેમણે આદેશ આપ્યો છે કે વોર્ડ નંબર ૭ માટે મતદાર યાદીમાં વધારાના ૩૮૬ નામોનો સમાવેશ કરવામાં આવે અને વોર્ડ નંબર ૭ માટે કુલ ૧૧૩૯ મતદારોની યાદી તૈયાર કરવામાં આવે.

૧૭. અગાઉ નોંધ્યું છે તેમ, કાયદાની કલમ ૧૬ની જોગવાઈઓ અનુસાર, છેલ્લી અગાઉની વસ્તી ગણતરી મુજબ વસ્તીના આધારે ચૂંટણી વિભાગો તૈયાર કરવા જરૂરી છે.તદનુસાર, છેલ્લી અગાઉની વસ્તી ગણતરી અનુસાર ગામની વસ્તીના આધારે ગોહિલ ની ખાન ગ્રામ પંચાયત માટે આઠ વોર્ડની રચના કરવામાં આવી છે.વોર્ડની રચના કરતી વખતે તેમની મર્યાદા નક્કી કરવામાં આવે છે અને દરેક વોર્ડ એક ચૂંટણી વિભાગ છે.કાયદાની કલમ ૨૦ની પેટા-કલમ (૩) ના સંદર્ભમાં, મતદારોની સૂચિને આવા ચૂંટણી વિભાજન માટે ગુજરાત વિધાનસભાની મતદાર સૂચિને અનુરૂપ બનાવવા માટે તેમાં સુધારો કરી શકાય છે.વર્તમાન કિસ્સામાં ચૂંટણી વિભાગમાં બે બ્લોકનો સમાવેશ થાય છે, એટલે

કે., બ્લોક નં.૭૪/૨૨૯ અને ૭૫/૨૨૯.તેથી, મતદાર યાદીમાં કરવામાં આવેલ કોઈપણ ઉમેરો અથવા કાઢી નાખવાનો સંબંધ ઉપરોક્ત બ્લોક સાથે હોવો જોઈએ.મતદાર યાદી તૈયાર કરતી વખતે ચૂંટણી વિભાગ બહારના કોઈ પણ વિસ્તારના મતદારોને સામેલ કરી શકાતા નથી.વર્તમાન કિસ્સામાં, એવું લાગે છે કે ૯૨-કોડિનાર વિધાનસભા બ્લોક નં.૯૬,૯૭ અને ૧૦૦ કોડિનાર નગરપાલિકાની હદમાં આવે છે અને ગોહિલ ની ખાન ગામની બહારના વિસ્તારમાં આવેલા છે.તે વિસ્તારના રહેવાસીઓની બાબત એ છે કે તેઓ નગરપાલિકા તેમજ પંચાયત બંનેની મતદાર યાદીમાંથી બાકાત છે.જો એમ હોય તો, ઉપાય અન્યત્ર છે.જ્યાં સુધી નિર્દિષ્ટ સત્તામંડળની વાત છે, ત્યાં સુધી તેની પાસે આ પ્રકારની ફરિયાદોને ઉકેલવાનો પ્રયાસ કરવાનો કોઈ વ્યવસાય નથી.આ ઉપરાંત, વિવાદિત આદેશ પરથી જોઈ શકાય છે કે, નિર્દિષ્ટ સત્તામંડળે ૨૦૧૫માં તાલુકા/જિલ્લા માટે તૈયાર કરવામાં આવેલી મતદારોની યાદીને અનુરૂપ મતદારોની યાદી લાવવાનો પ્રયાસ કર્યો છે, જ્યારે કે તેમણે આવા ચૂંટણી વિભાજન માટે ગુજરાત વિધાનસભાની મતદાર યાદીને અનુરૂપ મતદારોની યાદી લાવવી જરૂરી છે.જ્યારે ૯૨-કોડિનાર વિધાનસભા બ્લોક નં.૯૬,૯૭ અને ૧૦૦ ચૂંટણી વિભાગનો ભાગ નથી, ત્યારે આવા વિસ્તારના મતદારોને મતદારોની યાદીમાં સામેલ કરી શકાતા નથી.આ ઉપરાંત, વસ્તીના આધારે કાયદાની કલમ ૧૬ની પેટા-કલમ (૧) હેઠળ વોર્ડની રચના કરવામાં આવી છે.વોર્ડની રચના કરતી વખતે, એવા વિસ્તારોની વસ્તીને ધ્યાનમાં લેવામાં

આવી નથી કે જેમાં વિવાદિત આદેશ દ્વારા મતદાર ચાદીમાં સામેલ કરવામાં આવેલી વ્યક્તિઓ રહે છે. ચોક્કસ ચૂંટણી વિભાગના મતદારો આવા વિસ્તારની રહેવાસી વસ્તીનું પ્રતિનિધિત્વ કરે છે, જ્યારે વર્તમાન કિસ્સામાં, વોર્ડની રચના કરતી વખતે રહેવાસી વસ્તીને ધ્યાનમાં લેવામાં આવી નથી તે હકીકત હોવા છતાં, આવા વિસ્તારોના મતદારોને ચૂંટણી વિભાગમાં સામેલ કરવામાં આવે છે જેમાં તેમના વિસ્તારની વસ્તીને સ્થાન મળતું નથી. નિર્દિષ્ટ સત્તાધિકારી દ્વારા હાથ ધરવામાં આવેલી સમગ્ર ક્વાયત અધિકારક્ષેત્ર વગરની અને તેની સત્તાની મર્યાદાની બહારની છે. ગુજરાત વિધાનસભાની મતદાર ચાદીમાં ન આવતી કોઈપણ વ્યક્તિને તે ચૂંટણી વિભાગ માટે મતદાર ચાદીમાં સામેલ કરવી એ કાયદાની વિરુદ્ધ છે અને કાયદાની જોગવાઈઓનું ઉલ્લંઘન છે. તેથી, બીજા સામાવાળા દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા વિવાદિત આદેશને ટકાવી શકાતો નથી.

૧૮. ઉપરોક્ત કારણોસર, અરજી સફળ થાય છે અને તે મુજબ તેને મંજૂરી આપવામાં આવે છે. નિર્દિષ્ટ સત્તામંડળ અને મામલાતદાર, કોડીનાર દ્વારા પસાર કરાયેલ ૦૭.૧૧.૨૦૧૬ તારીખનો વિવાદિત આદેશ આથી રદ કરવામાં આવે છે અને રદ કરવામાં આવે છે. નિયમને તે મુજબ સંપૂર્ણ બનાવવામાં આવે છે, જેમાં ખર્ચનો કોઈ આદેશ નથી.

(હર્ષા દેવાણી, ન્યાયમૂર્તિ.)

(એ. એસ. સુપેહિયા, ન્યાયમૂર્તિ.)

વિષય:—ગ્રામ પંચાયત ચૂંટણી માટે વિધાનસભાની મતદાર યાદી બહારના વ્યક્તિઓના નામ ગેરકાયદેસર રીતે સામેલ કરવા અંગેનો આદેશ રદ કરવા બાબત.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: *The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.*